

Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 1. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM

Mégsem lesz népszavazás Székelyföldön?

Közigazgatási bíróságon támadta meg György Ervin Kovászna megyei prefektus a megyei önkormányzat azon határozatát, amely 2012 márciusában népszavazás megszervezését irányozza elő. A referendumon arról dönthetnének a megye lakói, hogy szeretnének-e egy Székelyföld megye nevű, önálló közigazgatási egységben élni. György Ervin leszögezte: formai hiányosságok miatt támadták meg a döntést, ugyanis népszavazást csak a tanácselnök vagy a tanácsosok legalább egyharmada kezdeményezhet, míg a megyei tanácsnál a magyar polgári párti (MPP) frakció kilenc tagja nyújtotta be a tervezetet, egy tanácsos hiányzott ahhoz, hogy meglegyen a szükséges egyharmad, ugyanakkor a tervezetet a szavazás előtt 30 nappal nem bocsátották közvitára. Bár a határozatot az MPP tanácsosai terjesztették be, az RMDSZ is megszavazta azt, így némileg meglepőnek is nevezhető, hogy a szintén a Szövetség által pozícióba helyezett, névlegesen pártfüggetlen György Ervin megtámadta a határozatot. Az is hozzátartozik az eset krónikájához, hogy az RMDSZ-es Tamás Sándor megyei tanácselnök sorozatosan elutasította az MPP azon felvetését, hogy vonják vissza a valóban formai hibás határozatot és kijavítva a hibákat fogadják el azt újra. Így a bíróság döntése előre borítékolható, márciusban pedig – ahogyan azt az MPP javasolja – legfennebb nem hivatalos referendumot szervezhetnek Kovászna megyében.

Gašparovič alkotmányellenesnek tartja a kisebbségi helységnevélistát

Ivan Gašparovič köztársasági elnök szerint nincs összhangban a szlovák jogrenddel, illetve az alkotmánnyal a kisebbségi helységnevek listáját tartalmazó kormányrendelet. Az államfő szerint a kormány által decemberben elfogadott rendelet túllépi a kisebbségi nyelvhasználati törvény kereteit, és ellentétes az alaptörvény azon cikkelyével is, miszerint Szlovákiában a szlovák az államnyelv. A kisebbségi helységneveket tartalmazó kormányrendeletet, valamint a kétnyelvű ügymenetet szabályozni hivatott kormányrendeletet december 19-én fogadta el az Iveta Radičová vezette kabinet. A rendeleteket Rudolf Chmel (Most-Híd) emberi jogokért és kisebbségekért felelős miniszterelnök-helyettes hivatala dolgozta ki. A hatályos törvény szerint a kisebbségi megnevezéseket azokon a településeken lehet használni hivatalosan is, ahol a nemzeti kisebbségi lakosság aránya eléri az összlakosság 20 százalékát. Ezeken a településeken a hivatalos ügyintézésben a jövőben a korábbinál szélesebb körben lesz lehetőség kétnyelvű űrlapokat használni. A helységnevélista összesen 665 olyan település megnevezését tartalmazza, amelyekben magyarok, ruszinok, romák, németek vagy ukránok élnek, ebből a magyar településnevek száma 511. A kisebbségi helységnevélistát történészekből, nyelvészekből és a kisebbségek képviselőiből álló szakértői csoport dolgozta ki az 1991-es népszámlálás adatai alapján. A kisebbségi nyelven való megnevezéseket a megszólított

községek véleménye, valamint a korábbi településjegyzékek, történelmi elnevezések alapján módosította a szakértőkből álló testület. A szlovákiai magyar helységnevek listájának összeállításán a munkacsoporton belül B. Kovács István, Orosz Örs, Öllös László, Simon Attila, Szabómihály Gizella és Végh László dolgoztak. A testületet Bukovszky László történész, a kisebbségek jogállását felügyelő kormányhivatali osztály igazgatója vezette. Néhány település azért nem használhatta magyar megnevezését, mert azok szlovák történelmi személyiségekről kapták szlovák nevüket. Több községet egyszerűen elfelejtettek feltüntetni az 1994-es ún. táblatörvény mellékletében, másokat pedig helyesírási hibákkal jegyeztek. Egyes települések esetében a hivatalos név zavarokra ad okot, mivel más, magyarországi helységekkel egyezik a neve, más esetekben pedig összevonással alakult, fiatal települések kaptak olyan nevet, amely a közbeszédben soha nem honosodott meg. Az új névjegyzékkel az összes fenti problémát megpróbálták orvosolni, mint utóbb kiderült, sikertelenül. Az Érsekújvári járásban fekvő Ebed például nem szerepel a kisebbségi helységnévlisztában, holott a településen a 2001-es népszámlálási adatok alapján a magyarság aránya eléri a 88 százalékot. Az elfogadott jogszabályok lehetővé teszik, hogy a történelmi személyiségekről elnevezett települések népszavazást tartsanak a hivatalos szlovák megnevezésükről. Ennek jegyében március 10-én Gúta polgárai dönthetnek arról, hogy a város megnevezése szlovákul is Gúta legyen a mostani Kolárovo helyett. Példájakat Pered község is követi, ott is referendummal törölnék el a Tešedíkovo szlovák megnevezést. Azokon a településeken, amelyek hivatalaiban használható lesz a kisebbségi nyelv is, a hivatalnokok névjegye mellett fel lesz tüntetve az is, hogy az illető az adott kisebbségi nyelven is intézi az ügyeket. A rendelet szabályozza a kétnyelvű hivatalos iratok formáját is. A hivatalos és a kisebbségi nyelvű szöveg betűi azonos nagyságúak lesznek. A kisebbségi nyelvhasználati törvényt tavaly júniusban fogadta el a parlament. A jogszabály értelmében a jelenlegi 20 százalékos kisebbségi nyelvhasználati küszöb 15 százalékra csökken. Ennek feltétele, hogy két egymást követő népszámláláskor (2011 és 2021) az adott településen a kisebbségek aránya elérje a 15 százalékot. A kétnyelvű státust egy település akkor veszíti el, ha a kisebbség aránya három egymást követő népszámláláskor 15 százalék alá esik, legkorábban tehát a 2031. évi népszámlálás után.

Németh Zsolt: Szerbia felzárkóztatása a magyar közösség miatt is fontos

A külügyminisztérium államtitkára a Magyar Szónak adott interjújában kifejtette: „Szerbia felzárkóztatása számunkra a jelentős számú magyar közösség miatt is fontos. Ugyanakkor van egy komoly feltételünk is: a vajdasági magyaroknak jól kell érezniük magukat a szülőföldjükön. Addig tudjuk Szerbiát segíteni, amíg a vajdasági magyarok ott jól érzik magukat”. Németh Zsolt a kárpótlási és a rehabilitációs törvény esetét hozta fel a két ország közötti együttműködés példajaként: „segíteni akarunk, de ehhez Szerbiának is

segítenie kell nekünk. Jeleztük a problémát, ők pedig a VMSZ-szel együtt megtalálták a megoldást. Ha így haladunk, Magyarország elkötelezett harcosa lehet Szerbia EU-integrációjának”. Az államtitkár szerint „elismerést érdemel a VMSZ és az egész magyar közösség, hogy szóltak, amikor valami ellenükre volt. A határon túli magyar közösségeknek képeseknek kell lenniük, hogy a sarkukra álljanak, amikor a helyzet ezt megköveteli. Csak így lehet eredményt elérni. De fontos volt a Máérton elért, a határon túli magyar közösségekkel és a magyarországi ellenzékkel közösen kialakított, egységes álláspont is ahhoz, hogy sikerre vigyük az elképzelésünket. A kárpótlási törvény kapcsán bebizonyosodott az is, hogy mekkora jelentőséggel bír a nemzeti alapon szerveződő politizálás: a magyar nemzetiségű, de többségi pártokban szerepet vállaló politikusok megszavazták a magyarok számára hátrányos törvényt. Ezt nem szabad elfeledni.” Arra a kérdésre, mit szól ahhoz, hogy a VMSZ a közelmúltban szerb jelentkezőket is a tagjai közé fogadott, Németh Zsolt leszögezte: „örvendetesnek és kívánatosnak tartom, ha egy vajdasági magyar ügyet a szerbek támogatnak. Nagyon fontos lenne, ha Szerbiában általánossá válna az a felismerés, hogy a vajdasági magyarokkal az ország csak gazdagabb. Ha ez a felismerés elterjed, nem okoz majd meglepetést, ha egy nemzeti alapon szerveződő pártot más nemzethez tartozók is támogatnak. Bízom benne, hogy a belgrádi VMSZ-iroda szerb tagjai örömeiket lelik abban, hogy hidat építenek a magyar és a szerb közösség között, hiszen csak így lehet elérni a célt, amelyben őszintén hiszek. Nevezetesen, hogy a külhoni magyar közösségek otthon érezhessék magukat a szülőföldjükön a többségi nemzetekkel való együttműködésben.” A külügyi államtitkár végül az 1944/45-ös vérengzésekért való szerb bocsánatkérés kapcsán kifejtette: „a szerb politika is érzékeli, hogy az 1944/45-ös vérengzések ügyében még vannak feladataink, ez a rehabilitációs törvényből is látszik. Ezzel a nem várt eredménnyel nagyon jó feltételek teremtődtek ahhoz, hogy tovább lehessen haladni a megbékélési minta kialakítása felé – amelyet akár más nemzetek is alkalmazhatnak Közép-Európában. Ne feledjük: a megbékélési folyamat még a német–cseh relációban sem zárult le...A szerb–magyar kapcsolatok eme lezáratlan fejezete a továbblépés, az együttélés megkerülhetetlen kérdése. Ha úgy haladunk tovább, ahogyan eddig, akkor képesek leszünk ezt megoldani olyan módon, hogy a történelmi sebek, ha fokozatosan is, de begyógyulhassanak.”

Pásztor: nemzetpolitikai szempontból 2011 az eddigi legemlékezetesebb év volt

Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke 2011-et nemzetpolitikai szempontból az eddigi legmozgalmasabb és legemlékezetesebb évnak ítélte a Vajdaság Ma hírportálnak adott interjújában. „Január elsejétől a határon túli magyar közösség élni tudott a magyar állampolgárság könnyített úton történő megszerzésének a jogával. Már akkor biztos voltam benne, hogy az fog történni, ami most konstatálható, hogy a vajdasági magyar közösség részéről rendületlen a magyar állampolgárság megszerzésének az igénye. A 2011-es év elsősorban ez az óriási élmény miatt marad sokunk, mindannyiunk számára emlékezetes” – fejtette ki a VMSZ elnöke. Pásztor István az alaptörvény január elsejei

életbe lépése és a választójogi törvény elfogadása mellett a MÁÉRT újraélesztését is az elmúlt időszak egyik legfontosabb eseményének nevezte: „az idei Máért azért is emlékezetes marad számomra, mert más hangulat jellemezte, mint a korábbi Máért értekezleteket. Az volt a meglepő, hogy a magyarországi kormánypártok és az ellenzékiek a Máértet nem a belpolitikai villongások mezejeként és lehetőségeként élték meg, hanem annak bizonyítási helyeként, hogy nemzetpolitikai vonatkozásban igyekezni kell konszenzusra jutni és olyan megoldásokat találni, ami mindenki számára jó. Ezt jó volt látni. Ez bizalomgerjesztő.” A MÁÉRT kapcsán a VMSZ-elnök még a nemzetpolitikai stratégia elfogadását, a kiemelt intézmények támogatása kritériumrendszerének megállapítását, illetve a Bethlen Gábor Alap támogatásainak folyósítását emelte ki. „Minket elemi érdek fűz ahhoz, hogy Magyarország minél gyorsabban talpra álljon, gazdaságilag erős legyen, és hogy erős külpolitikai befolyással rendelkező kormánya legyen, mert ez minket is erősít. Hogy mekkora segítséget jelent az anyaország befolyása a határon túli magyar közösség érdekérvényesítő képességére, azt jól szemléltette Magyarország határozott fellépése, aminek eredményeként megszületett Szerbiában a számunkra elfogadható rehabilitációs törvény, amely megnyugtató módon kezelte a kollektív háborús bűnösség ügyét” – zárta gondolatait Pásztor István.

